

345

Sta Cruz

345

BIBLIOTECA

DE LA UNIVERSIDAD DE VALLADOLID.

Estante n.º

Tabla

Número

345

UVA. BHSC. 1yR_345

UVA. BHSC. 1yR_345

*Ci de la Libreria del Con. de la Comp. de S. I. de
 San Ignacio de Valladolid.*

XII. CARDINALIVM INDEX.

- I. FRANCISCVS XIMENIVS,
 II. ÆGIDIVS ALBORNOTIVS GARRILLVS, } Archiepiscopi Toletani.
 III. BESSARION, Trapezuntius.
 IV. GVLIELMVVS SIRLETVS, Calaber.
 V. IACOBVS SADOLETVS, Mutinensis, Episc. Carpentoract.
 VI. GASPAR CONTARENVS, Venetus.
 VII. PETRVS BEMBVVS, Venetus.
 VIII. POMPEIVS COLVMNA, Romanus.
 IX. IOAN. FISCHERVS, Roffensis Episc.
 X. REGINALDVVS POLVS, Archiepisc. Cantuariens.
 XI. STANISLAVS HOSIVS, Varmienfis Episcop.
 XII. CAROLVS BORROMÆVS, Mediolanenf. Archiepisc.

ACCESSIT & Adriani Sexti, Pontificis Maximi, effigies.

QVI de Vita, rebúsq; gestis illorum copiosius scripserunt, hi sunt:

DE VITA	{	FRANC. XIMENII, Aluarus Gometius Toletanus libris VIII.
		ÆGIDII ALBORNOTII, Io. Genesius Sepulveda Cordub. libris III.
		BESSARIONIS, Panegyricus in funere à Platina conscriptus, & Paulus Iouius Episcop. Nucerinus in Elogiis doctorum.
		GVL. SIRLETI, funebrem laudationem edidit Io. Vaz Motta, Lufitanus.
		IAC. SADOLETI, Antonius Florebellus Episc.
		BEMBI & CONTARENI, Io. Casa, Beneuentanus Episc.
		POMPEI COLVMNÆ, singulari libro Iouius, & libro VI. Elogiorum militarium.
		IOAN. FISCHERI, Elogium Paulus Iouius inter doctos viros dedit, & Gul. Lilius. ibidem. Nicolaus Sandèrus de Schismate Anglicano, & Laur. Surius, an. 1535.
		REGINALDI POLI, And. Duditius Episc.
		STANISLAI HOSII, Stanislaus Rescius, Polonus libris III.
CAROLI BORROMÆI, Valerius Angustinus, Card. Veronensis, & Carolus à Basilica Petri, libris quinque.		

Vitam ADRIANI SEXTI, Gerardus Moringus Theolog. Louan. & Paulus Iouius difertè conscripserunt.

3

SERENISS. PRINCIPI
ALBERTO
S. R. E. CARDINALI AMPLISS.
ARCHIEPISC. TOLETANO,
ARCHIDVCI AVSTRIÆ,
ET GALLIÆ BELGICÆ PRO
REGE CATHOLICO
GVBERNATORI, &c.

Theodorus Gallæus, Philippi F. Antwerp.

LIB. MER. D. D.

*Q*VI litteras cum armis coniungi, SERENISS. PRINCEPS, in eodemque reperiri aut posse, aut debere negant, nã illi vehementer errare mihi videntur. Sunt enim, si verum fateri volumus, Toga & Sagum artissimo inter se vinculo colligata, — alterius sic Altera poscit opem res, & coniurat amicè. *Vt enim sine consilio res militaris administrari, sic absque armis Respubl. diuturna pace frui non potest: quo tempore & boni præmijs ornari, & improbi contra pœnis affici solent. His enim duabus rebus civitatem contineri sapientissimus Atheniensium legislator Solon affirmabat. Vidit verum id esse acutè, vt omnia, Antiquitas: quæ Palladem, scientiarum, vt fabulantur poëtæ, Deam armatam in Gymnasius ponendam finxit simul & pinxit. Præstantissimos præterea belli Imperatores, si Annalium memoriam replicas ultimam, duabus potissimum artibus belli, pacisque floruisse intelligas. In Græcia quidè Alcibiadem, Themistoclem, Periclem, Epaminondam, alios: Romæ verò, æterna in vrbe innumerabiles. Vt enim C. Cæsarem, & M. Tullium præteream, quorum ille, dux ne melior an orator fuerit,*

A 2

for-

fortiusne res gesserit, an scripserit disertius, incertum reliquit; hic verd
 Catilinae coniurationem per summum scelus ad Urbis, totiusque adeo Ita-
 liae interitam initam, armis consilioque sic repressit, ut hinc primus merito
 PATER PATRIAE sit appellatus: Imperatores ferè ad vnum omnes
 litteras tractarunt, ab Octauiano Aug. (quem & in ipsis castris libros
 lectitasse refert Tranquillus) vsque ad Iustinianum Aug. qui legum conden-
 darum Treboniano Iureconsulto auctor exstitit, sic praefatus: IMPERA-
 TORIAM Maiestatem non solum armis decoratam, sed etiam le-
 gibus oportet esse armatam: ut vtrumque tempus, & bellorum, &
 pacis rectè possit gubernari. Quae si vera, ut sunt, nobis videantur,
 ecquid mirum nostra quoque tempestate Ecclesiae Catholicae Matris nostrae
 robor, atque praesidia, CARDINALES inquam, homines plerumque
 & doctissimos iuxta ac fortissimos, aduersus immanem Christiani nominis
 hostem Turcarum Imperatorem, & contra seditiosos haereticos, qui ut perfidi
 transfuga à Religione maiorum turpiter in castra demonum desciverunt,
 arma induere, bello persequi, fortiter dimicare, denique rem gerere feliciter?
 Quales fortissimos Praesules licet plurimos adferre queam, tamen duode-
 cim dumtaxat in praesens, CARDINALIS amplissime, libens, volens-
 que offero: quorum viuas effigies Romae nuper cum essem, religionis, ar-
 tisque excolendae gratia, delineavi, ac domum reuersus in aes incidi. Vitae
 autem, à disertissimis hominibus, quos secunda libelli huius facie nominavi,
 Latine & eleganter conscriptae, haud difficulter ab erudito aliquo colligen-
 tur. Ego Elogia, Epitaphia, breuemque historiam adscripsisse contentus,
 Imagines representandas tantum curavi, at veras, non, ut plerique
 nostra memoria sunt ausi, fictas. Afficit enim mirificè animos, oculosque
 pascit, atque oblectat, teste C. Plinio, viuas eorum effigies, quorum res domi,
 militiaeque gestas audiendo, legendoque admiramur, quasi coram in spectaculo
 cernere. Quam quidem industriam nostram Tibi vni, maxime PRIN-
 CEP S, debere me cognoui, multis nominibus: Primum, quod sacrarum lit-
 terarum peritiae maiori quam in Principe desiderari solet, Reipub. admini-
 strationem, & litteris arma, adiunxeris. Deinde quod in Cardinalium
 Collegio, nobilitate, rebusque gestis praecclare familiam ducas: Denique
 quod simulatque Belgium nostrum attigisti, spem omnium, expectatio-
 nemque fortitudine animi ac felicitate, Austriacae gentis propriis virtu-
 tibus,

4
tibus, superaris. Hostium enim maximorum vires conatusque brevi tem-
pore infregisti; ut vix citius Pompeius, qui cognomentum, ob res gestas,
Magni retulit, piraticum bellum, magnitudine graue, ac multitudine
periculosum, confecisse videatur. Animos itaque hostem demittere docui-
sti, ut illudere posthac, petulanterque insultare desistat. Occupato enim
Iccio portu, siue id Gessoriacum est, quod vulgò Caletum nominant, intra
octauum diem: Ardea quoque munitissimo in Samarobrinis oppido:
Hulstum item in Flandria, molibus superatis, summa vi, contentioneque
hostibus extorsisti. Vincit nimirum, ut spero, & opto, Deo auspice, Veri-
tas: quòd singulari clementia, facilitate, animique præstantia cæperis

Parcere subiectis, & debellare superbos.

Quare accipe libens, maxime PRINCEPS, & equi, boni hac consu-
le, ut ad maiora, quæ molior, edenda aggrediar. Sic DEVS Opt. Max.
conatus Tuos, cogitationesque CHRISTI regnum augendi, prouehat in
maius, ad exitumque felicem adducat. Vale.

FRANC. XIMENIVS

CISNERIVS ORD. MINOR. TOLET. ARCHIEPISC. S. R. E.
 CARD. S. BALBINÆ A IVLIO II. PONT. MAX. CREATVS
 A. D. XVI. KAL. IVN. ANN. ∞. 10. VII. HISPAN. PRIMAS.
 ET PRO CAROLO V. CÆS. GVBERNATOR. AVCTORQ. ACA-
 DEMIÆ ET BIBLIOR. COMPLVTENS. OBIT VI. IDVS NO-
 VEMB. ∞. 10. XVI. ÆTATIS FERME LXXX.

XIMENIVS honesto quidem loco natus, sed animo excelso, pius ta-
 men & eruditus, & eruditorum fautor egregius. Nam multa mona-
 steria vtriusque sexus, & publica valetudinaria; insignem quoque Acade-
 miam Complutensem impensa sua instituit. Sacerdota, quæ in Toletana
 ditione optima sunt, doctis, & idoneis dabat, & non rogatus facilius quàm
 rogatus: imò rogatus vix cuiquam dabat. Sacra Biblia variis linguis, Chal-
 dæa, Hebræa, Græca, & Latina Compluti summa accuratione, (vnde sum-
 ma illis accessit auctoritas) excudenda curauit. Ad mensam ferè cum vitis
 doctis, Theologis præsertim, de re Theologica commentabatur: in quibus
 Princeps *Hadrianus*, qui & ipse Hispaniæ regna vnà administrabat; & ex
 Dertusano Episcopo, absens, Romæ à Cardinalium collegio (quod inusita-
 tum est, & insolens) creatus est Pontifex. Accedit ad alia multa præclara
 Francisci opera, traiecto freto Gaditano urbem Africae opulentam, multifi-
 que domorum millibus insignem (*Oranum* vulgò nominant, Madaurum-
 que L. Appulciji patriam fuisse existimant) Saracenis, duce Petro Nauarro,
 eripuisse: quam postea Ferdinando Regi Catholico, receptis dumtaxat belli
 sumptibus, cessit; teneturque à Regibus, Hispanico præsidio. Franciscanorum
 institutum, quod nondum Præsul susceperat, in maximis etiam negotiis
 (quibus sublimis iam obsidebatur) diligenter obseruabat.] Hæc Gerardus
 Moringus in Hadriani v. i. P. M. vita. Exstant & libri octo de eius rebus ge-
 stis copiosè ab Aduaro Gometio Toletano, Græcarum litterarum Toleti do-
 ctore Latinè conscripti. Tumulus eius hodieque Compluti visitur, addito
 hoc Ioannis Vergaræ, Canonici Toletani, hominis doctissimi, Elogio:

*Condideram Musis FRANCISCVS grande Lyceum,
 Condor in exiguo nunc ego Sarcophago:
 Prætextam iunxi sacco, galeamque galero,
 Frater, dux, Præsul, Cardineusque Pater.
 Quin virtute mea iunctum est diadema cucullo,
 Cùm mihi regnanti paruit Hesperia.*

FRANCISCVS SIMENIVS, CARDINALIS HISPANIA.

*Cernere te cælo deniſſum numen ab alto,
 Lector, Simenij dum conſpicias ora putato:
 Edi qui VARIIS curavit BIBLIA LINGVIS;
 Quo merito illius volat omnem fama per orbem.*

ÆGIDIUS ALBORNOTIVS

CARRILLVS. DOMO CONCHENSIS. ARCHIEPISC. TO-
 LETAN. A CLEMENTE VI. A. D. XV. KAL. IANVAR.
 ANN. ∞. CCC. L. CARDIN. TIT. S. CLEM. CREATVS.
 DEVICTIS ITALIÆ TYRANNIS
 AVENIONE ROMAM SEDEM PONTIFICIAM
 RETVLIT FIXITQ.

BONONIÆ COLLEGIVM HISPAN. NATIONI
 ANN. ∞. CCC. LXIIII. SVA PEC.
 CONSTITVIT.

AGRI PICENI PRÆFECTVS LEGES CONDIDIT
 QVÆ ET HINC ÆGIDIANÆ DICTÆ.

OBIT ∞. CCC. LXVII. ET VRBANI V. P. M.
 IVSSV HVMERIS TOTIVS ITALIÆ
 ELATO. TOLETIQ. CONDITO
 IVSTA PERSOLVTA.

CVIVS de vita, rebusque domi, forisque præclare gestis
 cognoscere qui volet, (velle autem omnes præteritorum
 temporum studiosi debent) legat libros tres à Ioan. Genesio
 Sepulveda Cordubensi Philosopho & Theologo, disertè con-
 scriptos; vt diurnam sitim explere possit. At si tantum abs
 re tua, Lector, otij non suppeditat, vide *Elogia militaria* Iulij Ro-
 scij Hortini, nuper in vulgus edita Romæ.

ESSARIGN TRAFFICANTIS

AEGIDIUS ALBORNOTIVS CARILLVS
 S.R.E. CARD. ET ARCHIEPISC. TOLETAN.
*AEGIDI, inuis tos Itala ditioe tyrannos
 Pellis, Pontificemque Urbi, solioque reponis.
 Te duæ ROMA alias inter caput extulit vrbes,
 Ut casti mancant in Relligione nepotes.*

B

BESSARION TRAPEZVNTIVS

NATIONE GRÆCVS, S. BASILI MONACHVS, ARCHIEP. NICÆ-
NVS, PATRIARCHA CONSTANTINOP. S. R. E. CARD.

BASILICÆ SS. XII. APOSTOL. AB EUGENIO IV.

ANN. M. CCCC. XXXIX. XV. KAL. IANVAR. CREATVS.

VIR DOCTISS. IN SYNODO FLORENT. LATINIS FAVIT.

BIBLIOTHECAM OPT. LIBR. MORIENS VENETIS LEGAVIT.

OBIIT ROMÆ, CONDITVS IN SVA BASILICA ANN. M. CCCC. LXVI.

SIBIQ. VIVENS GRÆCE POSVIT HOC MONVMENTVM.

Τὸτ' ἐπὶ Βεσσαρίων Ζῶν ἀνοστα σώματι σῆμα

Πυλῶμα δὲ φερέται πρὸς θεὸν ἀθάνατον.

Hoc est,

BESSARION feci hunc tumulum qui conderet ossa:

Venerat unde olim spiritus astra petit.

Maiores Salentinus sic reddidit:

Vivens adhuc feci hoc sepulcrum corpori

BESSARION, ad DEVM remittens spiritum.

Me docta genuit Græcia: at honores dedit

Vrbs ROMA, quæ mihi perpetuò est patria.

FVIT BESSARION Georgij Gemisti Plethonis Constantinop. discipulus.
Nemo suorum æqualium illo Christiana pierate spectabilior: nemo admira-
bilior doctrina: nemo denique generosis moribus ornator. Singularis littera-
rum, & litteratorum, Græcia præfertim exulantium, patronus, & hospes.
Præter Commentarios de fidei Christianæ articulis quibusdam, contra Marcum
Ephesium: multis lucubrationibus in omni doctrinæ genere clarus,
In primis verò Platonem à calumniis Ge. Trapezuntij vindicavit, Aristotelis *μετὰ
τὰ φυσικά*, & Xenophontis quædam in Latinum sermonem è Græco conuertit,

Optimè de Repub. meritis.

Legatus ex Gallia rediens, morbo correptus, Raiennæ damno publico moritur,
anno ætatis LXXVII. Funebri laudatione à Bap. Platina, quæ exstat, ornatus.

Anno redempti orbis CIO. CCCC. LXVI.

Quo Hercynia Germaniæ silva æstu flagrauit.

BESSARION CARDINALIS NICENVS
PATRIARCHA CONSTANTINOP.

*Non tibi sit laudi sanctum celebraſſe Platonem,
Caſtaque Socraticæ frena pudiciticæ;
Verum quod per te migravit Græcia Romam,
Et didicit Latios Attica Muſa ſonos.*

B 2

GVLIELMVS SIRLETVS

NATVS Stili, opido eius Italiae partis quam olim Magnam Graeciam, hodie *Calabriam* appellant, fortibus viris, optimisque Reip. institutis quondam florentem. Parens Thomas ad centesimum & quintum aetatis annu vixit: *Gulielmus* & ipse valido robustoque ad lucubrandum fuit corpore, missus primu Neapolim, vbi Graecis doctorib. operam dedit: post Romam, ad exquisitiorem ingenij cultum. Praeceptores doctrina breui superavit; vtraque lingua ad miraculum vsque, post etiam sancta, instructus. Mathematicas his disciplinas adiunxit. Mox philosophiae, ac Theologiae orbem e fontibus Graecisque scriptoribus tam auidè hausit, vt parem ea aetas non viderit. Et tamen si spirans quaedam bibliotheca esset (quod Dionysio Longino Eunapius tribuit) tamen librorum veterum, Graecorum praesertim, copiam maximam collegit, quam Ascanius Columna Card. ampliss. hodie possidet, praefecitque Pompeium Hugoniu, Latinae eloquentiae Romae doctorem. Vaticanam Pontificis bibliothecam dum praeset, mirificè auxit: nihil tamen Socratis exemplo edere voluit: (praeter variantes in Bibliis Regiis lectiones) siue modestiae, siue metus ne reprehenderetur, gratia; non ignavia, aut invidia posteritatis adductus. Liberalitas in omnes, praesertim egenos, omnem vt dicendi vim, sic fidem exsuperat; nihil vt moriens reliqui fecerit, sed aas ingens alienum eo nomine conflauerit: imitatus beneficentia sanctissimos viros, Laurentium Leuitam, Martinum item, Nicolaum & Ioannem Eleemosynarium Episcopos. Reliquas illius Virtutes funebri oratione Ioannes Vaz Motta Lusitanus est persecutus. Sepulcrum illius visitur in templo, cui praerant, S. Laurentij in pane & perna, vulgò *Panisperna*, cum hac *ἑπιγραφή*:

GVLIELMO SIRLETO CARDINALI, STILI IN CALABRIA NATO, HVIVS ECCLESIAE PRESB. S. SEDIS APOST. BIBLIOTHECARIO. HEBRAICAE, GRAECAE, LATINAEQUE LINGVAE PERITISSIMO, HVMANARVM DIVINARVMQUE DISCIPLINAR. SCIENTIA CLARO, ERVDITORVM ET PAVPERVM PATRONO AC PARENTI BENEFICENTISS. OB PROBITATEM EIVS PIETATEMQUE SINGVLAREM A PIO IIII. PONT. MAX. SACRO INSTANTE COLLEGIO CARDINALI CREATO.

VIXIT ANN. LXXI. OBIIT ANN. CIO. IO. LXXXV.

ACCURATA SVEDDAI

GVLIELMVS SIRLETVS S. R. E. CARDIN.
 SEDIS APOSTOLICÆ BIBLIOTHECARIVS.
*Laudaris, SIRLETE, in egenos prodigus æris:
 Qua Virtute rubra est parta tiara tibi.
 Attica dum calles vt non præstantior alter,
 Incertum, fueris doctior, an melior.*

B 3

IACOBVS SADOLETVS

DOMO MVTINA. CARPENTORACTENS. IN GALLIA EPISC.
 A LEONE X. P. M. POST PRESB. CARD. TIT. S. CALISTI,
 MOX S. PETRI AD VINC. IN ESQVILIIS A PAVLO III.
 CREATVS XI. KAL. IAN. ANN. CIO. ID. XXXVI.

ORATOR prudens, & Philosophus, Episcopatum annos plurimos in Gallia, non ingenio solum scribendique facultate, sed industria etiam & fide summa administravit. Magna purpuratorum Patrum, hominumque lætitia & gratulatione in collegium est adoptatus: nec à lucubrando cessavit: scripsitque sacra plurima. *In Epistolam D. Pauli ad Romanos; in Psalmos aliquot; variasq. Homilias: & orationes de bello Hungarico; & de suscipiendo bello aduersus Turcas.* In Philologia verò ut erat inter doctissimos idem eloquentissimus, *Epistolarum libros XVI. De liberis instituendis: & De laudibus Philosophia.* ut Hortensij M. Tullij iacturam constantius feramus. *Poëmata item exstant duo: Curtius, & Laocoon.* Vitam eius accuratè Ant. Florebellus descripsit. Obiit Romæ septuagenarius. Fratrum filij hoc illi cenotaphium in æde S. Petri ad Vincula, quæ curationis eius fuerat, fecerunt.

D. O. M. S.

IACOBO SADOLETO EPISCOPO CARPENTORACTIS
 S. R. E. PRESB. CARD. VIRO MORVM GRAVITATE,
 PRVDENTIA ET VITÆ INTEGRITATE PRÆSTANTIS-
 SIMO, DOCTRINA ET ELOQVENTIA CVM IIS QVOS
 MIRATA EST ANTIQVITAS COMPARANDO:
 PAVLVS SADOLETVS EPISC. CARPENTORACTIS,
 ET CAMILLVS SADOLETVS FRATRVM FILII
 MOESTISSIMI MVLTIS CVM LACRYMIS
 PATRVO B. M. PRO TEMPORE
 POSVERVNT.

VIXIT ANNOS LXX. M. III. D. VI.

V. L. GASTAR CONTARENVS

IACOBVS SADOLETVS, CARDINALIS.

Ut Plato facundâ decoravit dogmata linguâ,
 De priscae Sophiæ dogmata sumpta sinu:
 Eloquij sic tu decorasti flumine blando,
 De sacro CHRISTI dogmata sumpta sinu.

GASPAR CONTARENVS

Patricij Ordinis VENETVS, insigni memoria, illustriq̄ue doctrina mirabilis, Reip. Venetæ grauis ac prudens SENATOR, ob eximiam virtutem, maximarum legationum perfunctus muneribus, à PAVLO III. Pont. Max. in Senatum Ecclesiæ Romanæ lectus, purpurâq̄ue ac galero ornatus Titulo S. Praxedis, anno CIO. IO. XXXV. Ab eodem ad comitia Imperij Ratispon. in Germaniam missus Orator; Doctissimus ipse, & doctorum alter Mæcenas. Cuius & in Philosophia DE ELEMENTIS, animorûmq̄ue immortalitate: in Mathematicis varia: in Historia DE REPV. VENETORVM: in sacra Theologia, DE SEPTEM ECCLESIAE SACRAMENTIS: *De optimi quoque Antistitis officio*, aliaq̄ue exstant egregiè scripta volumina. Legatus tandem BONONIÆ creatus: neque ita multo post ardenti febre correptus, nondum sexagenarius vita decessit, in æde Diui Proculi sepultus.

ANN. CIO. IO. XLII.

Elogium illi Paulus Iouius reliquit, vitam descripsit perdisertè Ioan. Casâ; hic Beneuentanus, Nucerinus ille Episcopus. Ianus verò Vitalis hoc carmen Manibus dedicauit:

CONTARENE tibi Pietas dum dia parentat,
 Et queritur longo amissum RESPUBLICA luctu,
 Ite, ait, illustres animæ, vitalia secla
 Heroum, & vestro athletæ exornate sepulcrum
 Floribus. hic veris docuit rationibus esse
 IMMORTALEM ANIMAM, summa de Mente creatam.

7
P. T. V. S. D. M. B. V. S.

GASPAR CONTARENVS VENETVS. CARD.

*Lectus es in Venetum, Romanum deinde Senatum,
Firmior ingenio qui stat vterque tuo;
At nunc caelesti fulges trabeatus in ostro,
Sceptra Magis tratus aethereiq; geris.*

C

PETRVS BEMBVVS

PATRICIVS VENETVS, NATVS ANN. CIO. CCCC. LXX.
 EX EPISC. BERGOM. IN CARDIN. NVMERVM PETENTIB.
 VENETIS TIT. S. CHRYSOGONI, MOX S. CLEMENTIS A
 PAVLO III. ANN. CIO. IO. XXXIX. ADLECTVS, ORATOR
 DISERTISS. ROMÆ SEPVLTVS IN ÆDE B. MARIÆ SV-
 PRA MINERVAM.

AD familiæ splendorem, accessit & doctrina singularis & facundia
 summa, vitæq; integritas. Ciceronianæ eloquentiæ cum Sadoletto,
 & Polo Cardinalibus, maximè verò Christoph. Longolio adiutante, se-
 dulus admirator & imitator exstitit: Orator, Poëta, & Historicus sum-
 mus, & antiquis comparandus. Testantur id ingenij monumëta, quæ re-
 liquit: *Historia Veneta libri XII. Epistolarum familiarium libri VI. &*
Leonis X. nomine scriptarum libri XVI. De imitatione M. Tully, contra Io.
Franc. Picū. De Aetna, de Culice Virgilij; fabulisq; Terentij. Poëmata item,
Benacus, aliaque inter Etruscos poëtas: qua lingua etiam excelluit, scri-
 psitque *Observationes*. Septuagesimum septimum ætatis annum attigit;
 hinc fatis concessit an. CIO. IO. XLVI. Nos Romæ ad B. Mariæ supra
 Mineruam, post aram summam, inter Leonis decimi, cui à Secretis fuit,
 & Clementis VII. monumëta hoc Epitaphiū è sarcophago descriptimus.

PETRO BEMBO PATRICIO
 VENETO OB EIVS SINGVLARES
 VIRTUTES A PAVLO III. PONT. MAX.
 IN SACRVM COLLEGIVM COOPTATO
 TORQVATVS BEMBVVS P.
 OBIIT XV. KAL. FEBR. CIO. IO. XLVI.
 VIXIT ANN. LXXVI. M. VII. D. XXVIII.

Luxere mortem poëta certatim omnes; quos Matthæus Toscanus col-
 legit. Vitam verò disertissimè Io. Casa scriptam reliquit. Legitur & hoc
 carmen alibi tumulo inscriptum:

O TVSCÆ, ò Latia Musa decus, optime Vates,

Et Veneta scriptor nobilis historia,

Flens tibi purpureos flores, spargitq; recentem

Adriacum pelagus, Tybris, & Arnus aquam.

Et Nympha inscribunt tumulo hoc miserabile carmen.

MORS RAPVIT BEMBVVM DELICIAS HOMINVM.

PETRVS BEMBV, VENETVS.
 Bembe decus clarum Anſoniæ, te Roma diſertum eſt
 Mirata antiquis eximijsque parem:
 Diuitias patriæ tu auxiſti ꝛ munera linguæ
 Vt ſit iam priſcis non minor eloquijs.

C 2

POMPEIUS COLVMNA

DOMO ROMA. EX ILLVSTRI FAMILIA, EPISC. REATI-
 NVS, S. R. E. PRESB. CARD. BASILICÆ SS. XII. APOST.
 A LEONE X. ANN. CIO. IO. XVII. CREATVS, VIR MILI-
 TARIIS, ET CVM CÆSARIANIS DVCE BVRBONIO RO-
 MANÆ CLADIS SPECTATOR, ADFVIT. AN. CIO. IO. XXVII.

AMBIGVAM sui nominis famam laudemque reliquisse POMPEI-
 V S Cardinalis videri potest, quum miro ingenio diuersissimi mu-
 neris partes aptissimè impleret: atque in sacra purpura mitratus; & mili-
 tariani in sago galeatus, non periti modò, sed affectari etiam sacerdotis ante-
 aras, & in castris prudentissimi, & strenui Ducis officia exequeretur.
 Nam ad vtrumque munus, cum per amplum excelsi corporis habitum,
 tum grauis pariter & periocundi oris gestum, & facundiam illustrem,
 quò oporteret, decentissimè transferebat. Vir etiam ingentis animi, effi-
 cacissimæque virtutis atque industriæ, non POMPEII tantum nomi-
 nis, sed MAGNI item cognomento dignus existimari poterat. Exequiis
 inter mortuæ patriæ, & capti Pontificis Clementis VII. Tragoediæ inter-
 fuit. Verum secus atque optabat maturo fato cedens Clementem bien-
 nio anteciuit, cum apud Neapolim regno administrando Præfectus à
 Cæsare Carolo, post comestas ficus biferas, quas multa niue refrigerarat,
 in complexu Augustini Niphi Suesani, clarissimi Philosophi & Medici,
 integris sensibus exspirasset, anno ætatis quinquagesimo tertio, cum Ca-
 rolus comparatis ingentibus copiis Solimanno in Pannoniam redeunti,
 ad Viennam occurrisset, anno salutis M. DC. XXIIX.

Cuius Cæsaris singularem gratiam quibus artibus promeruerit, &
 quibus de causis ab amicitia Clementis Pont. discesserit, diffusè per-
 scriptum est à Paulo Iouio Episc. Nucerinò eo libro quo POMPEII huius
 vitam ad posteros transmiserit; *Elogiorum* item *militarium* libro sexto.

JOHANNES FISCHERVS

POMPEIVS COLVMNA ROMAN. CARDIN.

*Magnus eras bello iam Cæsaris arma secutus;
 Infelix Spectans at patriæ excidium.
 Martia ROMA alijs præda est: tu firma COLVMNA,
 Reque tuos ciueis, consilioque iuuans.*

C 3

IOANNES FISCHERVS

ROFFENSIS EPISCOPATVS ANNO XXXIII. AB HENRICO VIII. ANGL. REGE IN VINCVLA, VT ALTER BAPTISTA, CONIECTVS, QVOD CVM TH. MORO CANCELL. NEFARIO DIVORTIO SVBSCRIBERE NOLLET S. R. E. CARD. PRESB. S. VITALIS A PAVLO III. P. M. RENVNCIATVS, SECVRI GENTIS MORE PERCVSSVS MARTYR. OBIIT ANN. ∞. IO. XXXV. D. X. KAL. IVLIAS.

Paulus Iouius in ELOGIIS doctorum virorum.

SVMMa immanitate, ante paucos dies quàm THOMAS MORVS obruncaretur, eadem Henrici octavi rabies, Britanniae lumen extinxit IO. FISCHERVM, Antistitem Roffensem; animi pietate, candore, constantia, priscis illis atque sanctissimis Christiani ordinis Parribus comparandum. Is cū summa laude eruditionis, & probitatis auctoritate clarissimus spectaretur, vel atrocissimi supplicij metu expugnari nō potuit, vt Regi ex impudenti repudio inauspicatas nuptias affectanti volens pareret. Putabat enim Regem, paulo antè admirabili Virtutum omnium concentu, & rarissimis naturæ atque fortunæ munerib. præstantem, atræ bilis morbo correptum in saniisse, quod iratus Romani Pontificis sententiæ, qua fuerat ex diuini iuris formula damnatus, Pontificij imperij patrimonium inuasisset. Non subscripsit ergo nefario rebellantis Regis voto, vir egregiè pius, integreque securus. Ideoque in carcerem ductus est, vt vitæ periculo, in longo cruciatu, imbecilli senis constantia frangeretur. Id celebre factum ita ROFFENSIS parauit laudem, vt Henrico inuidiam cumularit: vt eum Paulus III. ad exornandam Virtutem natus, collato sacrae purpuræ honore legerit in Senatum. Sensit illico exprobrati odij vulnus Rex superbus, & impius, sanctissimoque viro modeste ea dignitatis fama permoto, caput in foro præcidit, ne merita purpura ornaret. Ferunt id caput lanceæ præfixum, vt ludibrio, terrorique ceteris foret, publicis lacrymis laudatum & adoratum.

Reliquit ingenij monumenta: eruditum volumen, quo Lutheri opinioniones grauissimè confutarat: itemque alios viles libros, quib. *sacri Sacerdotij* auctoritatē defendit, & *de Veritate corporis & sanguinis CHRIS TI in Eucharistia* libros quinque, aduersus Oecolampadium. Sed is sibi admodum exitialis fuit, quo Catharinæ Reginae coniugiū tuetur. Exstat etiam religiosæ meditationis explicatio *in septem Dauidicos Psalmos*. Reliqua in carcere purgatissimè scripta, quod damnatæ causæ nomen iugulari, Tyrannus aboleuit. Plura de Ioan. Fischeri morte qui volet, Laurentium Surium legat Commentario rerum in orbe gestarum ad annum 1535. Nicolaum Sanderum lib. 1. de Schismate Anglicano, & Georgium Lilium, De claris Britannis, post P. Iouij Elogia.

IOHANNES FISCHERVS EPISCOPVS ROFFĒSIS, ĀGLVS.

Moribus, ingenio, calamo, sermone Britannus
 Miraudus prisca pro pietate cadit.
 Cum cecidit, ferro hæc ceruix præcisa cruento,
 Virtus, ingenium, concidit & pietas.

X.
REGINALDVS POLVS

BRITANNVS S. R. E. PRESB. CARD. SS. NEREI ET ACHILEI POST S. MARIE IN COSMEDINA PAVLO III. P. M. XI. KAL. IVN. CREATVS ANN. CIO. IO. XXXVI. ANGLIAM PONTIFICIS LEGATVS APOSTOLICÆ SEDI RESTITVIT. OBIIT ANN. EIVS SÆCVLI LVIII.

POLVS, regia stirpe oriundus, matre Margareta, quæ Mariam, Angliæ post Reginam, educauerat: natus anno sæculari, quo & Carolus Cæsar CIO. IO. Puer Thomæ Linacro & Gul. Lætimerio operam dedit. Ætatis XIX. Parauium profectus, Ciceronē potissimum admiratus exprimebat feliciter; doctisque hominibus est vsus; in his Christoph. Longolio Belga, disertissimo oratore: qui etiam domi illius vita excessit; quam & Polus adolescens conscripsit. Anno sæculari sacro XXV. Romam religionis ergo concessit. Inde domum reuertit; cum turbatam patriam, Henrici VII. nefando diuortio, comperit; qui Catherinam vxorem cōtra ius repudiabat. POLVS regem frustra hortatus, furente illo in Italiam fugit. Parauio Venetias abiit. Hic Aloysius Priulus, è gente patricia, ita POLO se adiunxit, vt ad extremum vsque spiritum, nulla mercedis spe proposita, Cardinali adhæserit: raro, & nostro sæculo inusitato fidelis Amicitia exemplo. Rex vero libidine ardens, & ira, non ab vxore solum, sed & à Catholicæ Ecclesiæ, quam scriptis antea defenderat, gremio desciiuit, seque caput Anglicanæ Ecclesiæ contra fas appellare ausus est. Hinc illæ lacrymæ. Percussa sunt securi sanctissima insulæ lumina, Io. Fischerus, & Tho. Morus. Paulus III. repugnantē POLVM Romæ Cardinalem creat, qui & legationes multas pro Sede Apostolica obiuit. Iulio rursus tertio successit Paulus III. qui & Cantuariensem Archiepisc. renunciauit. Victisq; ac pulsis rebellibus, Anglia restituta, fides maiorum reuocata, & disciplina morum. Maria regina, quæ iam annū Philippo regi Catholico nupserat, aqua intercute è moerore laborans, in febriculam incidit; in quartanam duplicem POLVS: & eodem vterque die XXV. Nouemb. (qui dies Angliæ, omniq; ad eò orbi Christiano tristis illuxit) in beatorū regiā commigravit, corporis vinculis, vitæque miseriis solutus: anno ætatis & CHRISTI LVIII. supra millesimū, & quingentesimum. Statura fuit mediocri, corpore exili & macro; colore candido, admisto rubore, vt ferè sunt Angli. Facie paulo latiore, oculis latis, humanitatē præferentibus, Barba iuueni fuit colore flauo. Plura leges ab And. Duditio Episc. in vita POLI Card. exposita. Exstant ingenij monumenta, cetera enim interciderunt, pro Ecclesiasticæ vnitatis defensione libri IV. ad Henricū VII. De summo Pontifice CHRISTI in terris vicario, eiusque officio ac potestate, Dialogus. De Cōcilio liber, & item alter De Angliæ reformatione. Christoph. Longolij vita, & Epistolæ V. in Epistolis clarorum virorum.

*Ab sociis gentem vinculis, ò POLE, Britannam,
Consul ab exilio, Præsul ab exilio.*

REGINALDVS POLVS BRITANNVS CARD.

*Tu quoque, POLE, decus patriæ, vindexq; Britannæ,
 Quem genitrix, frater, morte obita decorant.
 MORVS item, atq; æui FISCHERVS flos, et ocellus:
 Quos et transcripsit mors violenta polo.*

D

STANISLAVS HOSIVS

POLONVS A PIO IIII. PONT. MAX. S. R. E. PRESB. CARD.
TIT. S. MARIÆ TRANSTIBER. CREATVS:

QVO in templo EPITAPHIVM eius, marmoris nigro litteris aureis insculptum, descripsimus, breui Elogio laudes perstringens: quas vel inspectis vtilissimis ingenij monumentis, Colonia Agrippina anno M. D. X X C I I I I. postremum editis, (quibus Ecclesie Catholicae, matris nostrae causam propugnauit) cognoscere licet, aut lectis libris tribus de vita illius, disertè à Stanislao Rescio, Protonot. Apostolico, & familiari Hosij conscriptis, ad posteritatemque transmissis, pius Lector admirabitur, dicetque fortasse admirabundus, tales viros vix singulos singulas ætates ferre; dignumque eo mundum non fuisse, vt magna est passim vitiorum, errorumque, proh dolor, seges in agro Domini enata.

D. O. M.

STANISLAO HOSIO POLONO S. R. E.
PRESB. CARD. VARMIENSI EPISC. MAIORI
POENITENTIARIO VITÆ SANCTITATE
ERVDITIONIS ET ELOQVENTIÆ
GLORIA CELEBERR.

CATHOLICÆ FIDEI ACERR. PROPVGNATORI
QVI CVM ANTIQVÆ PROBITATIS
ET EPISC. VIGILANTIÆ PRÆSTANTIAM
IN HVMILITATE, CARITATE,
CASTITATE, BENEFICENTIA
EXPRESSISSET

HÆRET. SECTAS SCRIPTIS ET CONSILIIS
SAPIENTISS. FERVENTER OPPVGNASSET,
MVLTOS AB ERRORIB. REVOCASSET
GRAVISS. Q. LEGATIONIB. PRO PACE
ECCLESIAE DEI

CVM APVD CAROLVM V. ET FERDIN. CÆSS:
TVM PRÆCIPVE IN S. CONCIL. TRIDENT.
PII IV. PONT. NOMINE FELICISS. PERFUNCTVS
CHRIST. REIPVB. PLVRIMVM PROFVISSET
OMNIYM VIRTVTVM LAVDIB. ET EXEMPLIS
AD IMITANDVM ABVNDANS

OB DORMIUIT IN DOMINO NONIS AVG.
ANNO SALVTIS M. D. LXXIX.
ÆTATIS SVÆ LXXVI.

STANISLAVS PATRVO, ET STANISL.
RESCIVS PATRONO BENEFICEN-
TISS. EXECVT. TESTAM. POSS.

STANISLAVS HOSIVS. CARDINALIS EPISCOPVS
VARMIIENSIS CONC. TRIDET. PRÆSES

*Instructus patria, pugnat, pietate, geritq;
Prælia cum monstris Hosius, & superat.
Artibus hic cunctis dexterrimus, omnibus armis,
Queis valet hostis atrox, Hosius exuperat.*

D 2

CAROLVS BORROMÆVS

MEDIOLAN. ARCHIEPISC. ET PRESB. CARD. TIT. S. PRAXEDIS, A PIO IIII. AVNCVLO ÆTAT. XXII. CREATVS, SINGVLARI VITÆ INNOCENTIA ET SANCTITATE ECCLESIAM SIBI CREDITAM REXIT. DECESSIT ANN. CHRISTI CIO. IO. XXXV. ÆTATIS XLVII.

QVO te flagitio, BORROMÆE, tacitum præteream? cuius ego vultum quoties vel depictum, vel sculptum intueor, emoriar, nisi frons ipsa sanctimoniam ostendere, animique tranquillitatem, mēte nimirum bene sibi conscia, præ se ferre videatur: quam quidem Virtutem, à Græcis *εὐδομίαν* appellatam, Seneca, Plutarchus, ceterique Philosophi quæsierunt; docuit verò CHRISTVS, auctor ipse, & largitor; possidet nūc Religio Christiana. Tu, tu, gregem tibi à Pontificia sede commissum apud Infubreis Mediolani, non lana tonsa deglubere, sed DEI verbo pascere bonus pastor, non mercenarius, solebas. Tu pauperum parens, tu improborum terror, & luporum, hoc est, hæreticorum scopulus exististi. Tu collapsos mores correxisti, Ecclesiæ disciplinam pristinam reuocasti: vindex denique Ecclesiasticæ libertatis fuisti: eo quidem felicior, quòd abs te educatum fratris filium BORROMÆVM alterum, tuis vestigiis hodieque ad amussim insistentem, in eodemque & dignitatis, & Ecclesiæ administrandæ gradu reliqueris: in quo renatus ipse, qui mori non debebas, appareas. Vbi nunc sunt igitur, qui sæculum hoc effoetum, bonisque ac sanctis viris carens falsò iactant? Et dubitabimus adhuc admiranda interdum, Ecclesiæ commodo, qualia abs te gesta meminimus, parrari? Vt verum esse illud Nysseni Gregorij deprehendas, DEVM iam inde ab eluione Noë singulares viros singulis ætatibus, ceterorum piorum hominum duces & antesignanos extulisse. Sed de CAROLI BORROMÆI vita, rebusque piè ac fortiter gestis, vel me tacente, perpetuò loquentur Historiæ: quas & Augustinus Card. Veronensis nostra memoria, piè, venusteque, vt & de *Rhetorica sacra* conscripsit; vberius verò libris quinque Carolus à Basilica Petri eius alumnus: quos legat sacris initiatus, si cognoscere volet (velle autem quiuis debet) perfecti exemplar Episcopi ac Sacerdotis.

CAROLVS BORROMÆVS S. R. E. CARDIN.
 ARCHIEPISC. MEDIOLAN.

*Stemmata clarus erat, pius at, rigidusque satellites
 Ius titiæ; haud recto flexit auaritia.
 In se durus item nimium, nimiumque seuerus:
 Dicitur ut ante obitum Sanctus, et acta probant.*

D 3

ADRIANVS VI. PONT. MAX. CCXXII.

V L T R A I E C T I N V S B E L G A .

Vltraiectinus, inquam, non Traiectensis, ut plerique Italici Scriptores præposterè appellant. Ante Pontificatum, *Adrianus Florentij*, parentis nomine, gentis Batavae mote, cognominatus: ob singularem doctrinam qua æqualibus longè antecellunt, & pietatem, ex humili loco sic emerfit, ut Academia Louanienfis in Grudijs, Decanus & Cancellarius sit creatus. Is Carolo Quinto septenni adhuc præceptor datus à Maximiliano I. Austriae Imp. post Consiliarius eiusdem, cum summo imperio in Hispaniam, administrandæ provincie gratia, missus, ibidem Episcopus & **CARDINALIS** Dertufanus à Leone x. P. M. Cæsaris commendatione creatus est. Post nec opinatè & absens, iusto & inusitato exemplo, **PONTIFEX MAXIMVS**, Leone vita functo, vndequadraginta Parum purparatorum suffragiis renunciatus, clauum Ecclesie tenuit, rexitque annum i. menses vii. dies vi. *Rhodos* Insula infeliciter eo Pontifice, à Solimanno Turcarum tyranno occupata est. Domus eius Louanij in augustissimum Theologorum Collegium, *Pontificium* hinc dictum, vertit, floretque ingenijs & alumnis: ex quo, tamquam ex equo Troiano, insignes & Theologi, & Episcopi exstiterunt. Nunc ad ingenij monumenta veniamus, quod in Bibliothecis, nuper in Germania editis, ea desiderantur. Scripsit prius Louanij, anno quinctodecimo supra **CIO. & IO.** *Quæstiones Quodlibeticas xii.* Insequenti verò anno in *librum iiii. Magistrj Sententiarum Quæstiones*, Louanij, Romæ, Lutetia, & Lugduni excusas. Edidit & Cardinalis Dertufanus, *Computum hominis agonizantis*, ad Adrianum Holcryghen, Questorem Louaniensem; & *de sacculo peruerso, seu de Superbia* Sermonem, qui ex Alardi Amstelredami exemplari prodit Antuerpiæ, anno **CIO. IO. XX.** Tertio post anno *Regulas Cancellariae* eiusdem Papæ euulgauit Antuerpiæ, Mich. Hillenius. Breue item *Apostolicum* Pontifex promulgauit ad Fredericum Saxonie Ducem, exstatque Tomo **iv.** Conciliorum. Epistola quoque ad Germanie Principes, quæ ad concordiam hortatur, bellumque Turcis inferendum, legitur cum Concilio Basiliensi Aeneæ Syluij. Sic magna Ecclesie Catholice commoda animo agitantem, ut deprauatorum morum, opinionumque correctionem, & Principum concordiam, **DEVS O. M.** quod eo indignus orbis esset, humanis rebus exemit, altero Pontificatus anno; ætatis **LXV.** salutis verò humanæ **CIO. IO. LXXIII.** **EX A. D. XVIII.** Kal. Octob. Eius corpus ad S. Mariam animæ, Germanorum nobili marmoreo tumulo Gulielmi Enckeuortij (quem paulo ante obitum Cardinalem creauerat) sumptu conditum: hodieque spectatur & exaduerso superbum Mausoleum marmoreum, ingentis pretij, Caroli, Principis Cluiæ: qui anno seculari sacro **CIO. IO. LXXV.** Romam religionis ergo profectus, fessus, fractusque de via, in palatio Gregorij **XIII.** P. M. vitam cum morte, vel retro potius, commutauit. Adriani verò Pont. vitam breuius scripsit Onuphrius Panuinius Veronenfis, ad Platinam: diffusius verò Gerardus Moringus, Theologus, & Paulus Iouius Nouocomenfis, Nucernus Epi.c. Iter verò ex Hispania Romam versus, Didacus Stunica. Elogium verò sepulcro inscriptum apponam,

HADRIANVS VI. PONT. MAX. VLTRAIECTO INSIGNI
INFERIORIS GERMANIAE VRBE: QVI DVMBERVM HVMANARVM
MAXIME AVERSATVR SPLENDOREM, VLTRO A PROCELIB. OB IN-
COMPACTABLEM SACKARVM DISCIPLINARVM SCIENTIAM, AC
PROPE DIVINAM CASTISSIMI ANIMI MODERATIONEM, CARO-
LI V. CAESARIS AVGVSTI PRAECEPTOR, ECCLESIAE DERTVSEN-
SIS ANTISTES, SACRI SENATVS PATRIEBVS COLLEGA, HISPANI-
ARVM REGNI PRAESES, REIPVB. DENIQUE CHRISTIANAE DI-
VINIVS PONTIFEX ABSENS ADSCITVS.

VIXIT ANNOS LXIIII. MENSES VI. DIES XIII. DECESSIT XVIII.
KAL. OCTOBR. ANNO A PARTV VIRGINIS M. D. XXIII. PONTI-
FICATVS SVI ANNO SECVNDO. WILLELMVS ENCKEVORT, ILLIVS
BENIGNITATE ET AVSPICIIS, FT. SS. IOANNIS ET PAVLVS
PRESBYTER CARDINALIS DERTVSENSIS, FAC. CVR.

HADRIANVS TRAJECTENSIS PONT · MAX ·

Regnat ubi in terris prudens vir, constat & almae
 Virtuti in terris, quod meret ipsa, decus.
 Dat mihi & hæc teneros formandi Cæsaris annos,
 Orbis Pontificem & me facit hæc eadem.

*Hæc XII. Illustriſſimorum ac Reuerendiſſimorum Car-
dinalium Elogia, ſimul cum eorundem ſmaginibus, cum
ſubiuncta Vita ſanctiſſimi Domini Adriani VI. Pontif.
Max. qua exempla continent multarum virtutum, vt iliter
imprimi poſſe iudico. Datum Antuerpiæ III. Non. Ja-
nuarij, Anno M. D. XCVIII.*

Silueſter Pardo, S. Theol. Licentiatus, Cathedr. Ec-
cleſiæ Ant. Canonicus, Librorumque Cenſor.

UVA. BHSC. IyR 345

Biblioteca
IyR

Handwritten text on the scroll, including the word "HOM" and other faint markings.

de Santo

133

UVA

BHSC

IR 345